

ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು

-ಡಿ.ಎಂ. ಘನಶ್ಯಾಮ

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ 2ನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 2007-08ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 1,10,344 ಮಾನವ ದಿನಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು 1,24,703 ಜಾಬ್‌ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 8,122 ಕುಟುಂಬಗಳು ಉದ್ಯೋಗದ ಬೇಡಿಕೆ ಇಟ್ಟವೆ. 7,852 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. 2010-11ರ ಸಾಲಿನ ಅನುದಾನ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ 39,134 ಜಾಬ್‌ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಕಡಿಮೆ ಅಂದರೆ 4,567 ಜಾಬ್‌ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತರೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ 2,422 ಕುಟುಂಬಗಳು ಉದ್ಯೋಗ ಕೋರಿವೆ. ಶೃಂಗೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಕಡಿಮೆ ಅಂದರೆ ಕೇವಲ 334 ಕುಟುಂಬಗಳು ಉದ್ಯೋಗ ಕೋರಿವೆ. ತರೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಮಾನವ ದಿನಗಳನ್ನು (2,287) ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 766 ಕುಟುಂಬಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ತೆಂಗಿನನಾಡಿನಲ್ಲಿ 'ಖಾತ್ರಿ'ಯ ಹುಡುಕಾಟ

ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿರುವ ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಉಪಚುನಾವಣೆ ಎದುರಿಸಿತ್ತು. ಪಕ್ಕಾ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಾಗಿರುವ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯ ಅವ್ಯವಹಾರದ ಗಾಳಿಸುದ್ದಿಯೂ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಳಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ನಡೆದ ಕಡೂರು ಉಪಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದಾಗ, ಅಲ್ಲಿನ ಬಡತನ ಮತ್ತು ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಇತ್ತು. ಈಗ್ಗೆ 2 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಿಂಗಣಗೆರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 'ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ'ಯ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆದಿದ್ದ 'ಪ್ರಗತಿ ಚಿಂತನ' ಸಭೆ ಸೇರಿತ್ತು.

ಅಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದ ವೃದ್ಧಿಯೊಬ್ಬರು, 'ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕೂಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು 30- 40 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು. ಈಗ 70 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಉದ್ಯೋಗಖಾತ್ರಿ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳ ಪಟ್ಟಿ, ನಂತರ 100 ದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಹೆಸರು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವ ಸಿದ್ಧತೆ ರೂಪಿಸಿದೆ.

ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಂತರಘಟ್ಟ, ಹಡಗಲು, ಸಿ.ದಾಸರಹಳ್ಳಿ, ಚಿಕ್ಕನಲ್ಲೂರು, ಗಿರಿಯಾಪುರ, ಕಡೂರಳ್ಳಿ, ಗೆಡ್ಡೆಹಳ್ಳಿ ಬೋವಿಕಾಲನಿ, ಕುಪ್ಪಾಳು, ಕರಿಯನಹಳ್ಳಿ, ಕೆರೆನಂತೆ, ಸಿಂಗಟಗೆರೆ, ಸಿಂಗಟಗೆರೆ ತಾಂಡ್ಯ, ಸಿಂಗಟಗೆರೆ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸುತ್ತಾಟ.

ಅರಣ್ಯೀಕರಣದಿಂದ ಪ್ರಗತಿ

ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕೂಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಅವಿನಾಶ್ ಅವರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೇ ಹಲವು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು.

ಅಂತರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 625 ಜಾಬ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗಿದೆ. 2245 ಕಾರ್ಮಿಕರು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರು (ಬಿಪಿಎಲ್ ಕಾರ್ಡ್‌ದಾರರು) ಎನ್ನುವುದು ವಿಶೇಷ. ಈ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಯವರೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 3,86,131 ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಬಡುಗಡೆಯಾಗಿದ್ದ ಹಣದಲ್ಲಿ 1,25,410 ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಉಳಿದಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನ ಹಣ ಇಲ್ಲಯವರೆಗೂ ಬಡುಗಡೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಅಂತರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯೇ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ಯೋಗ. ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಸ್ವಂತ ಬಳಕೆಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಗೆ ಅಡಿಕೆ-ತೆಂಗು ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಸುಲಯುವುದಕ್ಕೆ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ದರವಿದೆ. 1000 ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಸುಲದರೆ 250 ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸಂಜೆ ಖರ್ಚಿಗೆ (ಮದ್ಯಪಾನಕ್ಕೆ) ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಅಂಗಡಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಕೃಷಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ 150ರಿಂದ 200 ರೂ ಕೂಲಿ ಇದೆ. ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ಕೂಲಿಯಲ್ಲಿ 30ರಿಂದ 40 ರೂ ಅಂತರವಿರುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯ ಕೂಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ 100 ರೂಪಾಯಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಜನರು ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಗೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಹೊರಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವ ಯಾರೂ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಕರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕೆಲಸಗಳು ಮಾರ್ಚ್ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಜೂನ್‌ವರೆಗೆ ಇರುವ ಬಡುವಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲನ ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 'ಮಾರ್ಚ್‌ಗೆ ರಾಗಿ ಒಕ್ಕಲು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಖಾಲಿ ಇರ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ಊರೊಟ್ಟಿನ

ಕೆಲಸ ಅಂತ ಮಾಡಿ ಮೇಲ್ಪರ್ಚಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಮಾಡ್ಕೊಳ್ಳುವಿ' ಎಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಾದ ದುರ್ಗಪ್ಪ.

ಅಂತರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದ ಎಪಿಎಂಸಿ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 600 ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಲಾಗಿದೆ. ಜಲಾನಯನ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ 3,000 ಗಿಡಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ರೈತರ ಜೀವನಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಈ ಗಿಡಗಳು ಮಹತ್ತರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿವೆ. 'ನೋಡಿ ಸಾರ್, ನಾವೇನು ಹೊಲದ ಅಥವಾ ತೋಟದ ಒಳಗೆ ಮರ ಆಗುವಂಥ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸುತ್ತಲಿನ ತಂತಿ ಬೇಲಿಗೆ ನೆಡ್ತೀವಿ. ಮರಗಳು ಬೆಳೆದು ನಿಂತ್ರೆ ಬೇಲಿ ಗಟ್ಟಿ ಆದಂಗೆ ಆಗುತ್ತೆ. ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಹೊಲಕ್ಕೆ ಗೊಬ್ಬರ ಬೇಕು ಅಂದಾಗ ಎಲೆ ತರಿಯಬಹುದು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಮರಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಫಿಕ್ಸೆಡ್ ಡೆಪಾಸಿಟ್ ಇದ್ದಂಗೆ. ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದ್ರೂ ಕೊಯ್ಲಿಕೊಂಡು ದುಡ್ಡು ಎಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಗಂಗಾಧರ್.

ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಗಿಡ ನೆಟ್ಟರೆ ಕೂಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ತಂದು ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿದರೆ ಅದನ್ನು ತೀರಿಸಬಹುದೆಂಬ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ರೈತರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ರೈತರ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಂತರಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಅವಿನಾಶ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಕೂಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ 2006ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗ 74 ರೂಪಾಯಿ ದಿನಗೂಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಳೆದ ವರ್ಷದಿಂದ ಇದು 100 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವವರೆಗೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದಿನಗೂಲಿ 70 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೀರಿರಲಿಲ್ಲ.

ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಂತರ ರೈತರಲ್ಲಿ ಚೌಕಾಸಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. 'ನೀವು 100 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತೀಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಹೊರ್ದೀಕೆ ಹೋಗ್ತೀವಿ' ಎಂದು ರೈತರು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಈಗ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೂಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಂದರೆ ಕನಿಷ್ಠ 110 ರೂಪಾಯಿ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮೇಯದ ಪ್ರಯೋಗ

ಸರ್ಕಾರ ಜನರ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ವ್ಯಯಿಸುವ ಹಣದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರ ಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ಬೇಡಿಕೆ ಈಡೇರಿಸಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಡವಾಳ ತೊಡಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಚಕ್ರ ತಿರುಗುವ ವೇಗ ತಾನಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಮಲ್ಟಿಪ್ಲಿಯರ್ ಮತ್ತು ಆಕ್ಸಿಲರೇಟರ್ ಪ್ರಮೇಯ. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಉದ್ಯೋಗ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಡಾ. ಮಿಹಿರ್‌ಶಾರವರ ವಿಚಾರಗಳು.

ಕಡೂರಿನಂಥ ಬಯಲುಸೀಮೆಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಟುಂಬ (ಗಂಡು- ಹೆಣ್ಣು) ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದರೆ 25 ದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲು 25 ದಿನದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕುಟುಂಬ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ರೂಪಾಯಿ 1,750 ದುಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಈ ಪ್ರಮಾಣ ಸುಮಾರು ರೂಪಾಯಿ 3,000ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಈ ಶಾಶ್ವತ ಆದಾಯ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ತಾನಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಂಚಲನವೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅಂತರಘಟ್ಟಿ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ದಲಿತರ ಕಾಲನಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮುಂಜಾನೆ ಟೂತ್‌ಪೇಸ್ಟ್ ಬಳಸುವುದು ಒಂದು ಐಷಾರಾಮಿ ಸಂಗತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಬಾದಿ-ಬೇವಿನಕಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲುಜ್ಜುವ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಟೂತ್‌ಪೇಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸೋಪಿನ ಬಳಕೆ ಸಾಧಾರಣ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಆರ್ಥಿಕತೆ ಸುಧಾರಣೆಯಾದಂತೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಬರುವ ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಶೌಚಾಲಯ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯೇ ಕಾರಣ.

ಈ ಗ್ರಾಮದ 100 ಕುಟುಂಬಗಳ ಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಕಾರಣ ಆ ಊರಿನ ಗೂಡಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾನೇತಾನಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಾರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗೂಡಂಗಡಿಗೆ ಸಾಮಾನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಪಟ್ಟಣದ ಡೀಲರ್ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಾನು ಬೇಕೆಂದು ತನಗೆ ಸಾಮಾನು ಪೂರೈಸುವ ಮುಖ್ಯ ಡೀಲರ್‌ಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮುಖ್ಯ ಡೀಲರ್ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಇಂಡೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಂಪೆನಿಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಓವರ್ ಟೈಂ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಹೊಸ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನೇಪಡೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಂಚಾರ ವಹಿವಾಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಹೊಸ ವಾಹನ ಖರೀದಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಡವಾಳ ಬೇಡುವ ಕಾರಣ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ವ್ಯವಹಾರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಸಾಲ ಒದಗಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುತ್ತವೆ. ಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಾರಣ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಇಟ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ವೇಗವರ್ಧಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಬ್ಯಾಂಕ್ ಈಗ ಸನಿಹ

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ದೂರವೇ ಉಳಿದಿದ್ದ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಎಂದರೆ ಸಾಲ ವಸೂಲಿಗೆ ಬರುವವರು ಎಂದೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದ ಹಲವು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು, ಮಹಿಳೆಯರು ಇಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ಗಳ ಎದುರು ನಿಂತು ಬೆಳೆ ಸಾಲ, ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿ ಸಾಹುಕಾರರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿದರಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವ ಬದಲು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಯೋಗ್ಯ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕುಟುಂಬವೊಂದರ ಆರ್ಥಿಕ ಜೈತನ್ಯ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಅದರ ಜೀವನಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿರುವುದು ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ.

'ಯೋಜನೆ ಬಂದಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆದಾಯಿತು. ಊರೊಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಿವೆ. ಮೊದಲು ಇದೇ ಥರ ಊರೊಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಾನೇ ಮಾಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಹಾವಳಿ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಎಲ್ಲ ಮೊದಲನಂತೆ ಆಗಿದೆ' ಎನ್ನುವ ಹಡಗಲು ಗ್ರಾಮದ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಹತ್ತು ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಡುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮೂರಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ

ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಹಡಗಲು ಗ್ರಾಮದವರು. ಕಾಫಿ ತೋಟಕ್ಕೆ 16 ದಿಗನಗಳ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಕೂಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಈಗ ಊರಲ್ಲ ಬೇಸಾಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ 120 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೂಲಿ ಇದೆ. ಯಾರೂ ನಮ್ಮನ್ನ ಕರ್ನಿಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತೂ ಸಾಕು. ದಿನಕ್ಕೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಸಿಗುತ್ತೆ. ಇದ್ದ ಮನೆ, ಹೆಂಡ್ತಿ- ಮಕ್ಕಳು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಫಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಹೇಳಿ? ಎನ್ನುವುದು ಅವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುವ ಸಂಗತಿ. ಈಗ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ 200 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಆದರೂ ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಯೇ ಇರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಕೂಲಿಯೇ ಸಾಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರದು.

ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗೆ ನೀರು ಬಂತು

600 ಮಾನವ ದಿನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಹಡಗಲು ಕೆರೆ ಹೂಳೆತ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೂಳು ಎತ್ತಿ ಏರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಅದುಮಿಸಿ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದನಕರುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತಿರೋದ್ರಿಂದ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲ ಅಂತರ್ಜಲ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. “ಬತ್ತಿಯೇ ಹೋಗಿದ್ದ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನೀರು ಬರುತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ಕೆರೆಯಿಂದ ಆಗಿರುವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಹಡಗಲು ಗ್ರಾಮದ ಮುಖಂಡ ಎಚ್. ಬೇಗೂರಪ್ಪ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲವರೆಗೂ ಕೆರೆ ಕೆಳಗಣ ಜಮೀನಿನವರು ಜೋಳ-ಶೇಂಗಾ-ರಾಗಿ-ಜೋಳದಂಥ ದಿಣ್ಣೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.. ಈಗ ಬೊಮ್ಮಾಬೋ-ಸೌತೆ-ಮಿಡಿಸೌತೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. “ಬೊಮ್ಮಾಬೋಗೆ ದಾರ ಕಟ್ಟೋದೂ, ತರಕಾರಿ ಲೋಡ್ ಮಾಡೋದೂ ಸೇರಿದಂತೆ ನಮ್ಮೂರಿನ ಹಲವರಿಗೆ ವರ್ಷವಿಡೀ ಕೂಲಿ. ಕೆರೆ ಸುಧಾರಿಸಿದ್ರಿಂದ ತಾನೇ ಇಷ್ಟು ಆಗಿದ್ದು?” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಾರ್ಚ್‌ಗೆ ಒಕ್ಕಲಾಟ ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಜೂನ್‌ವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 120 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಹೆಚ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ರೈತರು ಉದ್ಯೋಗ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಮಲೆನಾಡಿನ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅದೇ ಹೆಚ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಪರಿವರ್ತನೆ.

ಹಡಗಲು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮೂರು ಕೆರೆಗಳ ಹೂಳೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಫೀಡರ್ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಜಂಗ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಮೂರು ಬೀದಿಗಳನ್ನು ಸಮತಟ್ಟು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 200 ಮೀಟರ್ ಜಲ್ಲ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಮಗಾರಿ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಊರಿನ ಸುತ್ತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆರೋಪಗಳು

ಹಡಗಲು ಗ್ರಾಮದ ಮಧ್ಯೆ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುವ ಚರಂಡಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜೆಸಿಬಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ತಳಕ್ಕೆ ಜಲ್ಲ ಹರಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಸಿಮೆಂಟ್ ಜತೆ ಕಲಸಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಆರೋಪ.

ಮುಖಂಡ ಎಚ್.ಬೇಗೂರಪ್ಪ,“ಜಾಬ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಸಿ ಜೆಸಿಬಿ ಯಂತ್ರದ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಚರಂಡಿಗಾಗಿ ಮಣ್ಣು ಬಗೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಹೆಣ್ಣುಕುಗಳ ಕೈಲ ಆಗಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಜೆಸಿಬಿ ಬಳಸಬೇಕಾಯಿತು” ಎಂದು ಸಮಜಾಯಶಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಮೆಟೀರಿಯಲ್ ಕಾಸ್ಟ್‌ಗೆ ಶೇಕಡಾ 40 ಹಣ ಮೀಸಲಡಲು ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಶೇಕಡಾ 50 ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ವಾದ.

ಬಹುತೇಕ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸ. ಅವತ್ತಿನ ಕೂಲಿ ಅವತ್ತೇ ಕೈಗೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ದಾರರ ಹಾಗೂ ಮೇಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹಣ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದ ನಂತರ ಊರಿನ ಜನರನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳೇ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಹಣ ಚಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಊರಿನವರಿಂದ ಎಲ್ಲ ದುಡ್ಡು ಕಸಿದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಒಂದಿಷ್ಟು ಜೇಜಿಗೆ ತುರುಕಿ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಸಿ ಕಳಸುತ್ತಾರೆ. ಜನರಲ್ಲ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡುವ ತನಕ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಗ್ರಾಮಸ್ಥ ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಅಸಹಾಯಕತೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ಕೆಲವು ಸಲ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವ 100 ರೂಪಾಯಿ ದಿನಗೂಲಿ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣ ಪಾವತಿಸಿ ಮಾನವ ದಿನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಸ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಂದ್ರೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಯಂತೂ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಅಂದ್ರೆ ತಲೆಬಿಸಿ ಅನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವೇ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಊರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಊರಿನವರ ಸಹಮತ ಪಡೆಯುವ ಕಾರಣ ದೂರು ನೀಡುತ್ತಾರೆನ್ನುವ ಭಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಹೆಸರು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥ.

ಸಿ.ದಾಸರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಸ್.ಐ. ಗಂಗಾಧರಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿಭಾಗದಡಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಹಾಯಧನ ಪಡೆದು ಬಾಳೆ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಳು ಎಕರೆ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗಾಂಶ ಬಾಳೆ ಬೆಳೆದಿರುವ ಅವರಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ 80 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಸರಿ ಹೋದರೆ ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಸಿಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಅವರದು.

ಱವಿ ಬಂತು

ಚಿಕ್ಕನಲ್ಲೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲ 400 ಮನೆಗಳಿವೆ. ಅದರ ಪೈಕಿ 180 ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಱವಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂದರೆ ಕಳೆದ ಮೂರ್ಮಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಱವಿ ಕೊಂಡವರು.

ಈ ಕುರಿತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಕಮಲಮ್ಮ, ಈ ಯೋಜನೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಜನರ ಬದುಕು ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ನಮ್ಮೂರಿನ ಜನ ಊರೊಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಒಂದಷ್ಟು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಱವಿ ಖರೀದಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಕಷ್ಟ

ಕಡೂರಳ್ಳಿ ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ. ಒಂದು ಡಬ್ಬ ಅಡಿಕೆ ಸುಅದರೆ 60 ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ. ದಿನದ ಗಳಿಕೆ 180 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ತೋಟ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೂಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿಗೆ ಬರುವವರಾರು?

‘ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಸಿಗಲ್ಲ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಮನೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕರೆದ್ರೂ ಜನ ಬರಲ್ಲ. ನಾವು ನಮಗೆ ನಂಜಕೆ ಇರೋ ಜನ ಕಾರ್ಡ್ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಳಸೋ ಮೆಟೀರಿಯಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪೇಮೆಂಟ್ ಸಿಗಲ್ಲ. ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಲ್ಲಂತೂ ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದರಂತೆ ಮೂರು ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಬಂದ್ವು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಂತಿವೆ. ಒಂದು ಪಂಚಾಯತಿ ಬಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಡಿ ಬಂದರೆ ಒಂದು ಕೊಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೆ. ಆಗ ಪೇಮೆಂಟ್ ಕಷ್ಟ ಆಗುತ್ತೆ’ ಎಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

‘ಹಳ್ಳೀಜನ ಮುಂಗಡ ಹಣ ಕೊಡದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರಲ್ಲ. ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿಲೀ ಅಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವೇ ಮುಂಗಡ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಆಮೇಲೆ ಅವು ಜತೆ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅವು ಹಣ ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದೇ ಕಾದಿದ್ದು ನಮ್ಮ ದುಡ್ಡು ನಾವು ಇನ್ನೋಬೇಕು’ ಎಂದು ನಾಗರಾಜ್ ಅಲವತ್ತುಕೊಂಡರು.

ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ-ಪುಕ್ಕಟೆ ಹಣ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡೇ ಇರುವ ಗೆದ್ದೆಹಳ್ಳಿ ಬೋವಿ ಕಾಲನಿಯದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 95 ಮನೆಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲರ ಮನೆಗಳಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಜಾಬ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಹೋಟೆಲ್ ನಡೆಸುವ ರತ್ನಮ್ಮ ಎಂಬಾಕೆ ಹಲವು ಮನೆಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಡ್ ತರಿಸಿದರು. ‘2 ವರ್ಷದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಈ ಕಾರ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟು. ಆಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ನಾವೇ ಹೋಗಿ ಕೇಳಬೇಕು ಅಂತ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವತ್ತನ್ನ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ ಅಂತ ಸುಮ್ಮನೆ ಬೀದಿ ಮಡಗಿದೋ’ ಎಂದು ರತ್ನಮ್ಮ ವಿವರಿಸಿದರು.

‘ನಮ್ಮೂರಿನ ಗಂಡಸರು ಕಲ್ಲು ಕ್ವಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ದಿನಕ್ಕೆ 300 ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಇದೆ. ಕುಡಿದು ಹಾಳು ಮಾಡ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ದುಡ್ಡು ಸಿಗೋದೇ ಕಡಿಮೆ. ಟೊಮ್ಯಾಟೋ ದಾರ ಕಟ್ಟಕೆ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಹೋಗ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದ್ರೆ 80 ರೂಪಾಯಿ ಸಿಗಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಸಿಗುತ್ತೆ. ಅದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಿ. ಈಗ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಳಿ?’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

‘ನೀವು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಆಫೀಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಕೇಳಬೇಕು. ನೀವು ಕೇಳಿದ 15 ದಿನದಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ಅವೇ ನಿಮಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡ್ತಾರೆ. ನೀವಾ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಹತ್ರ ಕೆಲಸ ಬೇಕು ಅಂತ ಹೆಸರು ಬರೆಸಿ. ಅವರೇ ಕರೆದು ಕೊಡ್ತಾರೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಜಾಬ್ ಕಾರ್ಡ್‌ನ ಹಿಂಬದಿ ಇದ್ದ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದೆ. ‘ಸರಿ ಬಡಿ ನಾಳೇನೇ ಹೋಗ್ತೀವಿ’ ಎಂದರು.

‘ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲದೋರ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಬಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಹೋಗ್ತಾರೆ. ನೀವು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ನೋಡಿದ್ದೆ ಇವು

ಅಕೌಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬಂದಿದೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ' ಎಂದು ತುಸು ವಿದ್ಯಾವಂತರಂತೆ ಕಂಡ ಬಸವರಾಜ್ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಕುಪ್ಪಾಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಯೂ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಜಾಗೃತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕುಪ್ಪಾಳು ಗ್ರಾಮವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಮತಿಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ನೂರ್ ಜಹಾನ್ ಅವರ ಜತೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರಲ್ಲೂ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. 'ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶಂಕರರಾವ್ ಯಾವುದನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳದ ಮಾತು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸೂಕ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಬೇಸರದಿಂದ ಹೇಳಿದರು.

'ನಮ್ಮೂರು ಕರಿಯನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 100 ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 98 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಜೂನ್‌ನಿಂದ ಮಾರ್ಚ್‌ವರೆಗೆ ಹೊಲದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಡೂರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿಗೆ ಜನ ಸಿಗಲ್ಲ. ಜನ ಊರಲ್ಲಿ ನಿಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಒಳ್ಳೆದೇ' ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರದು.

ಕಡೂರು-ಅರಸೀಕೆರೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಪ್ಪಾಳು ಗ್ರಾಮದ ನಂತರ ಕೇವಲ ಎರಡು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಅಂಚೆಚೋಮನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಊರ ಮುಂದಿನ ಗೂಡಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ಸೇದುತ್ತಿದ್ದ ಮಾಳಪ್ಪ ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ 100 ದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ.

'ನಾನು ಕಾಯಿ ಸುಲಯೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತೀನಿ. 1000 ಕಾಯಿ ಸುಲದ್ರೆ ದಿನಕ್ಕೆ 250 ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಸಿಗುತ್ತೆ. ಆದ್ರೆ ಸೀಸನ್ ಇಲ್ಲದಾಗ ಸುಮ್ಮನೆ ಮನೆಲೆ ಇರ್ತಿದ್ದೆ. ಹೋದ ವರ್ಷದಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಮನೆಲೆ ಇರೋ ಬದ್ಲು ಒಂದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಆಗುತ್ತೆ' ಎಂದು ಮಾಳಪ್ಪ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯ ಹೊಳೆತುವ ಕಾಮಗಾರಿ, ಕಾಲುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ, ಊರಿನೊಳಗೆ ಚರಂಡಿ ದುರಸ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೆದ್ದಾರಿ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಗೂಡಂಗಡಿ ನಡೆಸುವ ಮಹಿಳೆ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಅಂಚೆಚೋಮನಹಳ್ಳಿಯ ನಂತರ ಸಿಕ್ಕ ಗ್ರಾಮ ಕೆರೆಸಂತೆ. ಕೆರೆಸಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಎದುರು ನಂಜಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಟ್ಟಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯ ಅಣ್ಣಯ್ಯ ನಾಯಕ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಕಾಯುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದರು. 'ಯೋಜನೆ ಏನೋ ಒಳ್ಳೆದೇ. ಆದ್ರೆ ಅನುಷ್ಠಾನದ್ದೇ ಸಮಸ್ಯೆ' ಎಂದೇ ಅವರು ಮಾತು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವತ್ತಿನ ಕೂಲಿ ಅವತ್ತಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂಜೆ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯಲು ಅವರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕು. ಹೀಗಿರುವಾಗ 10 ದಿನ ತಡವಾಗಿ ಕೂಲಿ ಸಿಗುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯಾರು ಬರ್ತಾರೆ ಸ್ವಾಮಿ ಎನ್ನುವ ತಿರುಗುಬಾಣ ಅವರದು.

'ರೈತರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗೋಕೆ ಹಿಂಜರಿತ. ಹಣ ಬಡಿಸೋದು ಕಷ್ಟ ಅಂತಾರೆ. ಭೂಮಿ ಇರೋ ರೈತರು ಕೂಲಿಗೆ ಬರೋರಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಕೊಟ್ಟು 100 - 150 ಕೂಲ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟಾದ್ರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜನ ಬರಲ್ಲ' ಎಂದು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆರೆಸಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಎಲ್.ಬಿ. ಚಿಕ್ಕಲಂಗಪ್ಪ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಬಡತನವನ್ನೇ ಹಾಸಿಹೊದ್ದಂತೆ ಇರುವ ಸಿಂಗಣಗೆರೆ ತಾಂಡ್ಯದಲ್ಲ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿಯಂಥ ಯೋಜನೆ ಇದೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯೇ ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣನಾಯ್ಕ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬೀರುವಿನಿಂದ ಜಾಬ್ ಕಾರ್ಡ್ ತೆಗೆಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನಾಯ್ಕ ಅವರ ಫೋಟೋ- ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹೆಸರು- ಅಕೌಂಟ್ ನಂಬರ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಹತ್ತಾರು ಮನೆಗಳ ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತು ಗಂಡಸರು ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ತಂದು ತೋರಿಸಿದರು. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ನಮೂದಾಗಿತ್ತು.

ಈ ತಾಂಡ್ಯದ ಜನರಿಗೆ ಜಾಬ್ ಕಾರ್ಡ್ ವಿತರಿಸಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆಯೂ ಯಾರನ್ನೂ ಕೂಲಿಗೆ ಕರೆದಿಲ್ಲ. 'ನಮ್ಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಲ್ಲ ಜಾತಿ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾಮಿ. ನಾವು ಲಂಬಾಣಿಗರು ನೋಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳಲ್ಲ. ನಮಗ್ಯಾರಿಗೂ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹೆಂಗಸರು 60 ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿಗೆ ಬೇರೆಯವರ ಹೊಲ-ತೋಟದಲ್ಲ ದುಡೀತಾರೆ. ನಾವು ದಿನಕ್ಕೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ದುಡೀತೀವಿ. ದುಡಿದಿದ್ದರಲ್ಲ ಅರ್ಧ ಕುಡಿಯಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಹೆಂಗಸರು ದುಡಿದಿದ್ದೇ ಮನೆಗೆ ಗಟ್ಟಿ ನೋಡಿ' ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನಾಯ್ಕ ಪೆಚ್ಚುನಗೆ ನಕ್ಕರು.

ಸಿಂಗಣಗೆರೆ ತಾಂಡ್ಯದ ನಂತರ ಸಿಗುವ ವಡ್ಡರಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಯೂ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಅಲ್ಲಿನವರು ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲ ಜಾಣಾಕ್ಷರು. 'ಜಾಬ್ ಕಾರ್ಡ್ ನನಗೂ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಮನೆಯಲ್ಲ ಇರಬೇಕು. ಬೀರೂನಲ್ಲ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೆಳದ್ರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ' ಎಂದ ತಿಪ್ಪಣ್ಣ, 'ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಿ ಸರಕಾರಿ ಸಂಬಳ. ನೋಡ್ರೀ, ಮಣ್ಣು ಬಗೆದ್ರೆ 200 ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲ ಮೇಲೆ ಸಂಜೆ ಖರ್ಚಿಗೆ (ಹೆಂಡಕ್ಕೆ) ದುಡ್ಡು ಸಿಗುತ್ತೆ. ಇವು ದಿನಾ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಲ್ಲಂತೆ. ಮೈ ಮುರಿದ ಗಂಡಸಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಳಿದಿದ್ದೆ ನಿದ್ದೆ ಬರೋದಾದ್ರೂ ಹೇಗೆ' ಎಂದು ಗೊಣಗಿದರು.

ಗ್ರಾಮದಿಂದ ತುಸು ಮುಂದೆ ಎಮ್ಮೆ ಮೇಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮರುಳಸಿದ್ದಪ್ಪ ಅವರನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆಮಾತಿಗ ' ಎಳೆದೆ. 'ನನ್ನತ್ತಜಾಬ್ ಕಾರ್ಡ್ ಇದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ 3,000 ದುಡೀತೀನಿ. ಮಕ್ಕಳ ಓದಿಗೆ ಆಗುತ್ತೆ' ಎಂದು ಸಂತೋಷದ ನಗೆ ನಕ್ಕ. ಮರುಳಸಿದ್ದಪ್ಪ ಜಿಂದಾಬಾದ್.

ಸಲಹೆಗಳು

- 1) ಹಲವು ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳಲ್ಲ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಯೋಜನೆಯ ಪರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಯೋಜನೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಕಾರಣವಿದೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಯೋಜನೆಯ ವಿರೋಧಿಗಳಾದರೆ ಅದು

ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ಪುನಶ್ಚೇತನ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಬೇಕು.

- 2) ಮದ್ಯಪಾನ ವ್ಯಸನವನ್ನು ಹಲವು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕರು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಮದ್ಯವ್ಯಸನಿಗಳಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಇವರ ಮಾತು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮದ್ಯ ವಿರೋಧಿ ಆಂದೋಲನ ಪ್ರಬಲವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ.
- 3) ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಚಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ಹೀಗಾಗಿ ಡಂಗೂರ ಹೊಡೆಸುವುದೂ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ಯೋಜನೆಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.
- 4) ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಚಾರ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಾಲುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ ನೀಡಬೇಕು. ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಾಹಿತಿ ಇರುವ ಕಡೆ, ಜನ ಜಾಗೃತರಾಗಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಜೀವನಮಟ್ಟಗಳ ಸುದಾರಣೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಆಗಿದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆ, ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು, ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ.
